

BÁCSKAI HIRLAP

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetés árak:
Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.
Nyílttér soronkint 20 krajczár.
Szerkesztőség:
Kossuth-utca Vojnich-palotában

Megjelenik minden **hétfőn** délben, **szerdán, pénteken és vasárnap reggel.**

Felelős szerkesztő:
Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatársak:
Dr. RÉVÉSZ ERNŐ
KONDOR OTTÓ

Társszerkesztő:
Dr. BLAU GÉZA

Hirdetési díjak:
a 16 részre felosztott oldalon egy hely — a 30 kr kincstári bélyegilletéssel egygyütt — 1 frt. 1/4, 1/2 vagy egész évi hirdetések-nél árszorzó.
Kéziratok nem adnak vissza.
Kiadóhivatal:
Kossuth-utca Vojnich-palotában

Szabadka építkezése.

Régen érzett hiánya és fogyatéka városunknak, hogy még annak idejében oly erős centrummal lett felépítve, amely mintegy magába nyelt mindent és a város többi részei ezáltal teljesen elhanyagolva lettek.

Évtizedeken át a szabadkai nép üzleti forgalom tekintetében alig ismert más helyet, mint a piacot és ez volt oka annak, hogy míg egyrészt a piacon levő épületek emelkedtek azok bérösszegével arányosan — másrészt a város többi része teljesen el lett hanyagolva, megmaradt ódságában és abszolúte semmi gond se lett reáfordítva, — úgy hogy a jobbik utcákban félkilométernyi utakon is alig lehetett üzletet találni és ott a legfalusiasabb viszonyok uralkodtak és uralkodnak ma is.

A legutóbbi időkben történt építkezéseknél már figyelembe vették ezt a nagy fogyatékat és a nagy mennyiségben eszközölt építkezések ugyszólván a város minden irányában szerte széjjel vannak elhelyezve, úgy hogy az aki mindezeket látni akarja, azt csak nagy fáradtsággal érhetné el.

Mindenesetre jobb, mintha egy csomóba építették volna azokat, de csak egy a baj ezek dacára is, hogy most amikor már ki volnának jelölve az új Szabadka határkörvonalai, még évtizedekig várhatunk míg a közbeeső utcások modern alakban felépítve lesznek, mert hát a mi népünk még ha teheti is, nagyon nehezen szánja el magát arra, hogy megszokott hajlékát lerombolja és annak helyébe az izlés követelményeinek megfelelő házat építsen.

Ha azok a kik a mi bunyeváczaikkal anyanyelvükön magukat meg tudják értetni, befolyásukat erre is felhasználják, nagyobb szolgálatot tennének Szabadka városának, mintha a helyett másra használják fel népszerűségüket.

Nyilatkozat.

A „Szabadka és Vidéke f. é. 46. számában a lapunk ellen intézett támadásokra vonatkozólag a választ fenntartjuk magunknak. De kötelességünknek ismerjük a nevezett lap „Kohn Móritz* és Morzsa Jakab című cikkére már ezuttal is a saját reputációnk megóvása érdekében nyilatkozatot tenni.

Ebben a cikkben azt akarja bizonyítani a cikkíró, hogy Kondor Ottó úr a Bácskai Hirlap 19. számában megjelent „Kohn Móritz úr* című tárczájának tartalma azonos volna Bogdányi Mórnak „*Pupák uram viselt dolgai*“ című még 1892 ben megjelent cikkével.

Minthogy ebben a cikkben a legsúlyosabb vád foglaltatik, amelyvel egy író t vádolni lehet, kötelességünknek tartjuk a legrövidebb idő alatt meggyőződést szerezni arról, hogy a vád megfelle a valóságnak vagy nem.

Mi nem hihetjük el, hogy ez a vád való lenne, de ha való lesz, akkor abból a konzekvenciát Kondor Ottó urra nézve le fogjuk vonni, de ha annak ellenkezője tűnik ki, akkor a Szabadka és Vidéke cikkéhez fog ezért felelni.

Elvárjuk a dolog *sürgősségénél fogva a Szabadka és Vidéke cikkéhezjöttől*, hogy a kezei között levő bizonyítékokat rendelkezésünkre fogja bocsátani, ellenkező esetben kénytelenek leszünk bevárni míg a hivatkozott könyvet megszerezhetjük

Szabadkán 1897. november 15 én,

Dr. Csillag Károly,

Dr. Blau Géza,

Dr. Révész Ernő.

Különfélék.

— **Kinevezés.** Dr. Vojnits István főispán Dr. Holländer M. Dávid kulai gyakorló orvost tb. járásorvosá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Mucsalov Dusán szabadkai városi adótsízt a napokban váltott jegyet Kovits Mária kisasszonnyal Ujvidékről.

— **Esküvők.** Novákovits Izidor, felső kereskedelmi iskolai tanár tegnap d. e. esküdött örök hűséget Polzovits Vera kisasszonynak Zomborban. — Sztás Irma zombori óvónőt folyó hó 8-án vezette oltárhoz Bálint József kir. törvénytisztviselő Kalocsán. — Kuglits János adai földbirtokos e hó 6-án esküdött örök hűséget öz. Reisz Krisztina urnőnek. — Tárcai István zombori gyógyszerész f. decz. 2-án esküszik örök hűséget Vértessy Károly székesfehérvári jáneví ügyvéd és író bájos leányának, Ilonka kisasszonynak.

— **Járásfelosztás Kishegyesen.** Kishegyes község határában az évek óta perrel is megélénkített járásfelosztási előmunkálatokat, mint

levelezőnk bennünket tudósít, a napokban fejezte be dr. Koller Kálmán kir. törvénytisztviselő bíró. A járást eddigelő közös legelőnek használta a község. A bizottság, amely mérőki segélylyel a felosztást eszközölni fogja, Fratricsevics János elnöklete alatt a következő tagokból áll; Lábbeck Pál kir. aljegyző mint pénztárnok és Fodor Ambrus, Kiss Károly, Kriszháber Simon, Czernik Benus, Hubai Dávid, Paróczy István és Balázs Benus bizottsági tagokból. A község lakossága általános megelégedésére a nehéz munkálatokat a legjobb sikerrel befejező tszéki bíró dr. Koller Kálmán a munkálatáról szóló jelentést már betérjesztette.

— **Rendkívüli közgyűlés Zomborban.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága szombaton délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a városháza nagy tanácstermében. A közgyűlésen dr. Vojnics István főispán akadályozva lévén, Schlagger Gyula polgármester elnökölt. Megnyitván az ülést, a szóln kívánok feljegyzésével Lang aljegyzőt biztá meg. A tárgysorozat első száma ez volt: „Belügyminiszteri intézmény az orvosi állások rendszeresítésének és az ennek folytán eszközölt szabályrendeleti módosítások tárgyában. A belügyminiszter a kórházi orvosi állás rendszeresítését jóváhagyta. A tanács kiírta a pályázatokat az üresedésben lévő orvosi állások betöltése iránt. Második pont a vallás-és közoktatásügyi miniszter határozata volt, a Falcione Gyula alapítvány, ösztöndíj adományozása tárgyában. A miniszter jóváhagyta a közgyűlés azon határozatát, amelylyel az ösztöndíjt Blazsevacz Antalnak adta.

— **Halálozás.** Sztójacskovics Lujza, dr. Drakulics Pál, volt zombori országgyűlési képviselő nagynénje, csütörtök reggel 7 órakor, életének 79. évében Zomborban meghalt. Temetése péntek délután 4 órakor volt.

— **Az új honvéd laktanya** felépítésére vonatkozó árlejtés ma délelőtt lett megtartva. Az árlejtés zárt ajánlatok útján történt. Három ajánlattevő jelentkezett és pedig Fazekas Alajos és Freudenberg Márk 235,697 forinttal; Zahodszky Ferencz és társa 244,346 frittal és Raichl Ferencz 230,707 frittal; mint a legolcsóbb ajánlattevő Raichl Ferencz ajánlata fogaadtatott el.

— **Betiltott lóvásár.** A belügyminiszter a zentai vásár alkalmából, úgy a helybeli, mint a vidéki lovak adás-vételét, különbeni büntetés terhe alatt betiltotta. A szigorú rendelet kiadására, mint értesülünk a lóállományban ujjabban meggyeszte fellépett többféle ragályos betegség szolgálatott okot. Lovakon kívül minden más jószágának a vásárra hajtása meg van engedve.

— **Rablás.** F. hó 1-én bezegődött Schmidt ujjvidéki mérnökhoz egy gazdasszony Szt. Tamásról. A mint Verbászon keresztül gyalo-

golt az új gazdasszony, útközben egy ember kíséreléssel ajánlkozott, de az asszony visszautasította és tovább sietett; a férfi nyomon követte s még mielőtt az első szállásra értek volna, fojtogatni kezdte, majd földre teperte és orrát meg száját befogva, az asszonynál talált 45 frtot elrabolta. Az asszony a közeli szállásra menekült s ott elmondotta a történeteket, mire a szállási emberek megvárták a Verbászról érkező postát s ennek kocsisa által a sz. tamási rendőrségnek feljelentették az esetét. A rendőrségnek sikerült a tettest megfogni, kibem — tagadása dacára — az asszony felismerte a rablót.

— **Bejűgyminiszteri rendelet.** A magyar kir. bejűgyminiszter a napokban az alábbi körrendeletet küldte le városunkhoz: Ismételtén kétélyek merültek fel arra nézve, hogy rendezett tanácsú városok orvosai tisztú orvosoknak tekintendők-e s ennél fogva megkövetelendő-e ily állások betöltésénél a pályázóktól az 1883. I. t. cz. 9. §-ának 7-ik bekezdésében előirt köztörvényhatósági orvosi minősítvény, t. i. a tisztú orvosi vizsga letétele vagy sem. Minden további kétély eloszlátása és a jövőben való mihez tartás végett szükségesnek találom ezennel kinyilatkoztatni, hogy a rendezett tanácsú városok azon orvosai, a kik mint elsőfoku közegészségi hatóságok szakközzegei az 1876. évi XIV. t. cz. 155. §-ának 4. bekezdése szerint járási orvosi teendőket végeznek és így köztörvényhatósági orvosi működési körrel vannak felruházva, tisztú orvosoknak tekintendők és ennél fogva a tisztú orvosi vizsga letételére kötelezettek. Egnél több orvossal bíró rendezett tanácsú városok oly orvosai azonban a kik városi szervezési szabályrendeletben szorosán körülírt oly működési körrel bírnak, a mely a községi- vagy körorvos hivatalos teendőinek felel meg és a kik köztörvényhatósági orvosi teendők végzésére nem hivatottak: a köztisztviselők minősítéséről szóló fentebb idézett törvénycikkben előirt minősítvény megszerzése, t. i. a tisztú orvosi vizsga letétele nélkül is alkalmazhatók. Bpest, 1897. okt. 29. bonyhádi Perczel Dezős bejűgyminiszter.

— **Mire jó a sörös üveg.** Öt szál nemes militáriai legény mulatott Péter Mátyás bajmoki korcsmájában f. hó 8-án este. A füstös kis korcsmazobában egyedül az egyik sarokasztalnál időgált nagy csendesen Bosnyák Imre bajmoki legény. Duhajkodó legények verekedés nélkül nem tudnak mulatni, hát belekötöttek Bosnyák Imrébe. Szó szót követett s a vége az lett természetesen, hogy az öt legény rátámadt az egyedül időgáló Bosnyákra s azt az asztalon heverő sörös üvegekkel véresre verték. Az öt virtuuskodó legény vért látva megijedt s mindannyian ott hagyva a magával tehetetlen csunyan összevert Bosnyák Imrét s megszöktek. A csendőrség azonban kinyomozta a híros legényeket, s az esetet feljelentette a szabadkai kir. ügyészségnek.

— **Elfogott lótolvajok.** A makói rendőrség az elmúlt hét szombatján sürgönyileg kereste meg a szabadkai rendőrséget, hogy Eberl Anna szabadkai lakónő és három cigány lóköltőt, a kik az elmúlt héten ott megfordulva Budo Graczián nagylaki lakos két pej kancaját kicsalva a tulajdonostól, azzal megszöktek, tartóztassa le. Rendőrségünk nyomban megindította a nyomozást s ma délelőtt sikerült is nekik a két elhajtott lovat Ebert Anna VI. köri lakosnál megtalálni. Ebert Anna letartóztatott s ellene a további eljárás megindított.

— **Lezuhant a tetőzetről.** Az ujonnan épült Mária Valéria Kórház tetőzetről ma délelőtt munkaközben Zödi József 15 éves cserepező inas saját vigyázatlansága folytán lezuhant, mely esés folytán jobb karját és kulcsfontját eltörte s azonkívül több helyütt zúzódásokat szenvedett. A sulyosan megsérült fiút beszállították a kórházba, hol gondos ápolásban részesül.

— **Gyilkosság Palicson.** Vigan mulattak tegnap éjjel a Palics melletti Franciskovics Jakab féle korcsmában a vig legények és leányok. A korcsmáros fia — ki jelenleg a 86 ik helybeli gyalogezrednél mint újoncz szolgál — táncz közben összetűzött Barcsaki Ferencz ludasi földmiveslegényvel. A tánczmulatságnak vége lett s a két ellenség összetalálkozott az országoton. Itt ismét összetűztek s Franciskovics Jakab közvetíti oldalfegyverét kirántva, azzal Barcsakit oly szerencsétlenül szurta meg a nyakán, hogy az szónélkül összerogyott és meghalt. A gyilkos katoná önként jelentkezett ma reggel ezredparancsnokságánál, hol azonnal őrizet alá vették. A meggyilkolt holttemét kiszállították a temető hullaházába, a tett színhelyére pedig ma délelőtt ment ki a törvényszék részéről Bogáromy vizsgálóbíró, a rendőrség részéről Hegedűs kapitány és a katonaság részéről egy bizottság.

— **Emberölési kísérlet.** Régi bosszu forrt már Csaparity Dimitria pruszlikja alatt, kenyeres pajtása Sztójcsits Miklós ellen, mint paeséri levelezőnk írja, s ezen régi bosszuját kielégítendő f. hó 9-én este 7 és 8 óra között megvárta ellentét, elkészülve a legborzasztóbb tetteire is s e célból egy hat lövetű revolvert vett magához. Sztójcsits Miklós nem késelt soká, gyanutlanul közeledett a lesben álló Csaparity felé, ki gyors egymás utánban kétszer rálőtt ellenfelére. A golyók egyike sem talált s a halálra rémült Sztójcsits ép hőrel elmenekülve, a csendőrségnek feljelentette esetét. A csendőrség nyomban felkereste Csaparity lakását, hogy a merénylőt letartóztassa, de az nyomtalanul eltűnt. A csendőrség az esetet feljelentette a topolyai járásbírósnak.

— **Eltűnt kocsi.** Schneider János kishartai (Pest m.) lakos istállóját az elmúlt héten ismeretlen tettesek feltörték s onnan kivezette Schneider János 3 éves pej, 2 éves világos pej és 5 éves világos pej kancáját, egész kedélyesen befogták azokat a szin alatt levő vastengelyű kocsi s elvágattak a messze távolba. A meglöpött Schneider másnap hült helyét találva lovainak és kocsijának, körültra indult s minden városba betérve, feljelentette a rendőrségnek szomorú esetét. A szabadkai rendőrséghez pénteken érkezett s szíves figyelmébe ajánlta rendőrségünknek az esetleg ideérkező ismeretlen tolvajokat. A rendőrség nyomban intézkedett is, hogy a netán városunkba érkező lóköltők szíves fogadtatásban részesüljenek.

— **Gyilkos csósz.** Egy köteg száraz galy mjjatt vesztette el az életét Tarkányi Pál bajai szegény földmives. A Matolesik-tanyán egy csomó száraz galyat gyűjtött össze és haza akarta vinni. Útközben találkozott Toja András csószszal, aki el akarta tőle venni a galyat. Ebből tulakodás támadt, miközben a csósz úgy ütötte fejbe Tarkányit, hogy az azonnal meghalt.

— **Nem jó a tüzzel játszani.** Számtalan és számtalan eset fordult már elő az életben, hogy gyermekek gyufával játszadozva, szüleik vagy szomszédaik házat avagy más értékes

vagyonát felgyújtották. Dacára ezen nap-nap után történő eseteknek, a szülők még sem okulnak ezen s nem veszik figyelembe, ha kis gyermekeik kezében gyufát látnak. — Mint Bajmokról írják lapunknak — f. hó 7-én Kókai Antal 12 éves kis fia játszadozott az udvarban, égő gyufákat dobva szerteszét. Az egyik égő gyufaszál véletlenül a közelben levő zabszalmakazal tövébe hullott s pár pillanat múlva, lángokban állott az egész kazal. A magasba felcsapó lángok veszélyesen fenyegették a közeli szalmafedeli házakat is az elpusztítással, de szerencsére a gyorsan alkalmazott segélynek a nagyobb szerencsétlenségnek elejét vették a segítségre siető szomszédok. Ideje volna már, hogy a gazdák és szülők szigorúan felügyelnének gyermekeik játszóközére s különösen a gyufákat rejtőnek el előlük olyan helyre, a hol azt el nem érik.

— **Véresre vert rendőr.** Mamuzsits János bikityi rendőrt fellebbvalója azzal a megbízással küldte ki a község felső részén levő kertek közé, hogy ott szemlét tartson, vajjon nem akad-e valami gyanus dolog. A rendőr kötelességét teljesítve vissza felé indult, annélkül azonban, hogy valami gyanus dolgot észlelt volna. Gyurin János bikityi lakos házához érve, azzal szóváltásba keveredett, miközben Gyurin kiragadta a rendőr kezéből annak fegyverét s azzal azt úgy agyba főbe verte, hogy az utólag orvosilag konstatált sebek 20 napi gyógyulási időtartamot igényelnek s így Gyurin János a btkönyv. § § aiba útközve sulyos testi sérítés és halóság elleni erőszak büntetével vádolva letartóztatott s a járásbírósnak börtönébe szállítottatott.

— **Stég Erzsébet büntülgye.** Az olvasóközönség még emlékezni fog arra a lopási esetre amelyet Stég Erzsébet cselédeány gazdája dr. Klein József ellen hosszunapkor, amikor a házbéliek a templomban voltak elkövetett. Ma tartott a kir. törvényszék vég tárgyalást ez ügyben, amelyen a beismerő tolvajleányt 6 hónapra ítélték. Az ellopott 57 frtból körülbelül még 26 frt került vissza. Az ítéletben a vádlott is megnyugodott.

— **Öngyilkosság.** Régóta buskomorságban szenvedett már Kőröndy Imre ujvidéki közműves s nem egyszer foglalkozott már az öngyilkosság eszméjével. E hó 8-án munkára ment s el is kezdett szorgalmasan dolgozni az egyik szobában. Mikor azonban a malterhordó gyerek bement hozzá, ott találta őt függni az ajtókilincsen. A gyerek lármájára összejött nép csak kihült tetemét találta már. Halálát hat árvája siratja.

— **Új naplaj.** A fővárosban november közepén új politikai naplaj indul meg „Országos Hirlap” czimen. A lapot mely nagyszabású, előkelő hirlap lesz, negyven különböző pártállású, országos nevű politikus adja ki, főszerkesztője pedig Mikszáth Kálmán országgyűlési képviselő lesz. Az új hirlapot a fővárosi hirlapírók olyan előkelő gárdája csinálja, amely teljes garancia a vállalkozás fényes sikerére. Lipsey Ádám a lap felelős szerkesztője eddig a következő nevesebb hirlapírókat nyerte meg az új laphoz: Papp Dániel, Méray Horváth Károly, Papp Dávid, Lovassy Andor, Keszler József, Kabos Éde, Lendvay Sándor, Dr. Gulhi Soma, dr. Molnár Géza, Lakatos Sándor és még többeket. A lap segéd szerkesztője Kálnoki Izidor a Magyar Hirlap és Pesti Napló volt helyettes szerkesztője, aki tavaly az ezredévi kiállítás sajtó ügyi előadója volt. Az új lap fényesen berendezett szerkesztősége és kiadóhivatala VIII., József-körút 65 szám alatt lesz.